

2. Cvičení – struktura obyvatel

Ze0132 Geografie obyvatelstva a sídel

Zadání cvičení

▪ Cvičení 2: Struktura obyvatel

▪ Zadání:

- Za svoji obec vyhledejte, tabelárně a graficky zpracujte a okomentujte data:
- 1) Počet obyvatel ze SLDB 1869 - 2021
- 2) Vývoj počtu obyvatel od roku 1993 do současnosti (2023), výpočet řetězového a bazického indexu
- 3) Za poslední dostupný rok:
 - Rozloha obce
 - Výpočet hustoty zalidnění
 - Výpočet indexu feminity
 - Průměrný věk
 - Index stáří – aktuální index stáří a index před 5 lety

Zadání cvičení

- **Cvičení 2: Struktura obyvatel**
- **Zadání:**
- 4) Libovolná demografická mapa ČR – kartogram a kartodiagram – digitálně (např. mapa srovnání indexu změny obyvatel za roky 2010 a 2020)
- Analyzovat demografickou mapu, vyhodnotit, okomentovat, diskutovat možné příčiny...

Zadání cvičení

- **Počet obyvatel ze SLDB 1869 – 2021**
- Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2011
- <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>
- <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi#w=>
- Výstup: tabulka + graf (spojitý)
- Komentář (vysvětlovat proč?)

Zadání cvičení

- Vývoj počtu obyvatel od roku 1993 do současnosti (2023), výpočet řetězového a bazického indexu
- Databáze – registry, Databáze demografických údajů:
- <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demograficky-udaju-za-obce-cr>
- Výstup: tabulka (počet. obyv., indexy)
+ graf počtu obyv. (spojitý)
- Komentář (vysvětlovat proč?)

index - bezrozměrné číslo, které popisuje časové, věcné nebo prostorové srovnání

ukazatelů

index = poměr hodnot ukazatele ve dvou situacích

absolutní rozdíl = rozdíl čitatele a jmenovatele indexu

časové indexy

* s pohyblivým základem = **řetězové indexy**
(koeficienty růstu)

$$I_{t/t-1} = \frac{y_t}{y_{t-1}}$$

*s pevným základem = **bazické indexy**

$$I_{t/0} = \frac{y_t}{y_0}$$

Zadání cvičení

- Za poslední dostupný rok:
 - Rozloha obce (pozor na jednotky)
 - Výpočet hustoty zalidnění
 - Výpočet indexu feminity
 - Průměrný věk
 - Index stáří – aktuální a index před 5 lety
- www.czso.cz – Databáze, registry – Veřejná databáze – Vlastní výběr
- Okomentovat

Feminita

- Index feminity (I_f):
 - \check{Z} = počet žen
 - M = počet mužů

$$I_f = \frac{\check{Z}}{M} * 1000$$

Maskulinita

- Index maskulinity (I_m):
 - M = počet mužů
 - \check{Z} = počet žen

$$I_m = \frac{M}{\check{Z}} * 1000$$

Zadání cvičení

- Za poslední dostupný rok:
 - Rozloha obce (pozor na jednotky)
 - Výpočet hustoty zalidnění
 - Výpočet indexu feminity
 - Průměrný věk
 - Index stáří – aktuální a index před 5 lety
- www.czso.cz – Databáze, registry – Veřejná databáze – Vlastní výběr
- Okomentovat

- Index stáří (I_s) – poměr poproduktivní a předproduktivní složky obyvatelstva

$$I_s = \frac{P_{65+}}{P_{0-14}} * 100$$

- I_s = index stáří
- P_{65+} = poproduktivní obyvatelstvo
- P_{0-14} = předproduktivní obyvatelstvo

Zadání cvičení

- **Libovolná demografická mapa – data o obyvatelstvu (úmrtnost, porodnost apod.) – vybrat data, každá dvojice unikátní data, musí spolu souviset**
- Výstup: kartogram – relativní ukazatele!, kartodiagram – absolutní ukazatele! + komentář
- Výběr dat a jejich příprava (ve formě tabulky) - vybrat si územní jednotku s alespoň 10 menšími jednotkami (např. kraje ČR, ORP kraje apod.)
- V ArcGISe – musí se jednat o Vaši mapu, ne převzatou

- Spojitá stupnice
- Intervalové hodnoty
- Lineární stupnice

Zadání cvičení

▪ Libovolná demografická mapa

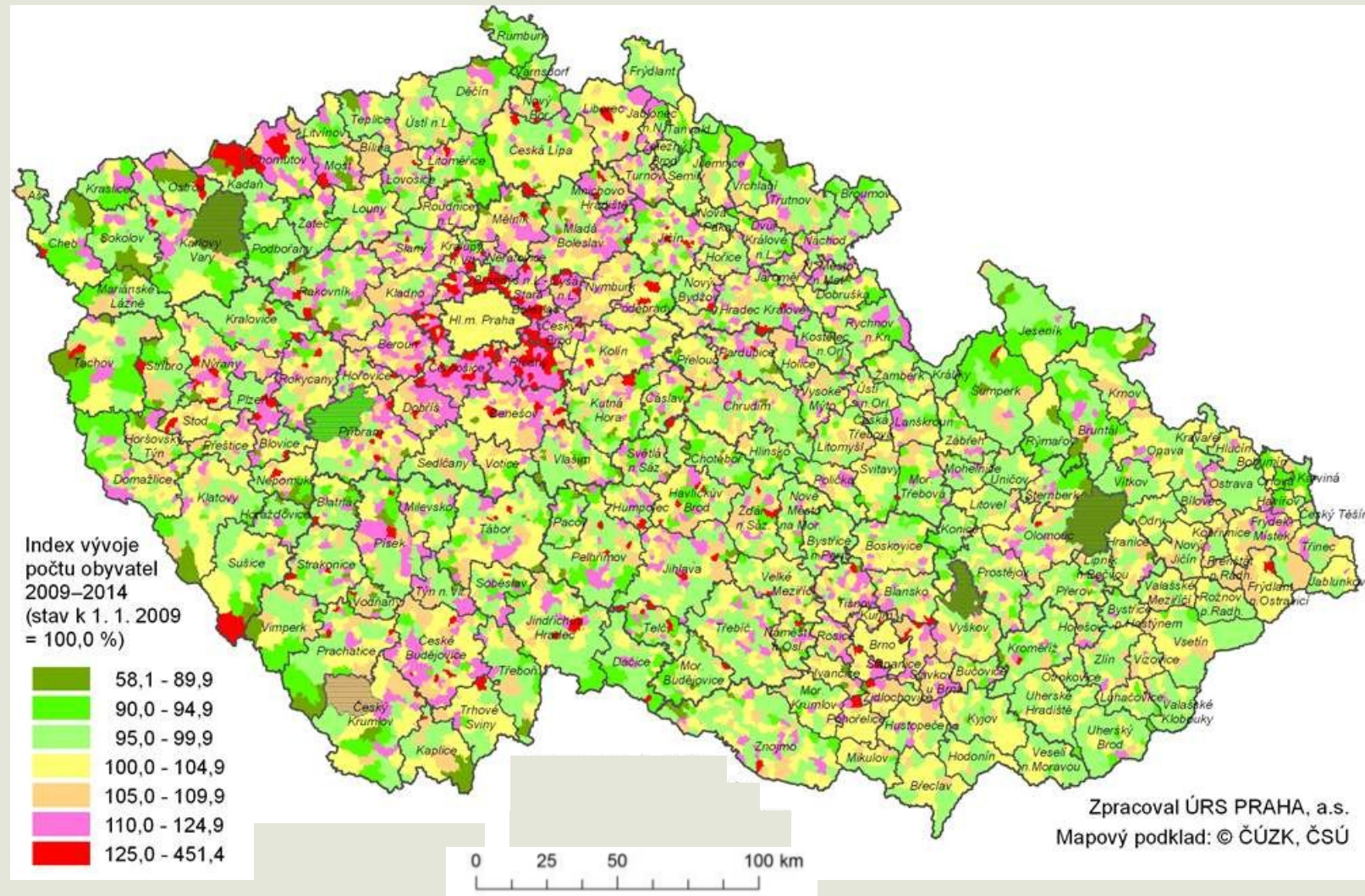
Postup:

1. Zjistit variační rozpětí souboru dat
2. Doporučuji max 5 intervalů (vhodně zaokrouhlit na stejný počet des. míst, intervaly se nesmí překrývat)
3. Zvolit vhodnou barevnou škálu – **odstín jedné barvy**
4. Mapa bude obsahovat všechny základní kompoziční prvky (nadpis – co , kde, kdy; mapové pole; měřítko; legendu; tiráž)

Využijte literaturu viz Cvičení a přednášky z kartografie
(např. Skripta J.D. Bláha: Geografická kartografie, UJEP, 2003)

INDEX VÝVOJE POČTU OBYVATEL 2009 - 2014

v obcích ČR

Zadání cvičení

- Záhlaví: jméno, učo
- Název cvičení: **Cvičení 2: Struktura obyvatel**
- Zadání cvičení
- Vypracování cvičení (Komentář ku každé části 10+ řádků)
- Závěr cvičení (možné využití ve výuce)
- Použité zdroje (dle citační normy)
- Pozor na popis tabulek a grafů

Termín odevzdání: 5.11. do půlnoci, výběr dat do 21.10.